

O fabanod i blant yn eu blynnyddoedd cynnar a'r holl ffordd drwodd i'r arddegau cynnar, mae darllen yn cynnig manteision dwys ac eang a all gael effaith gadarnhaol ar fywydau plant gydol eu hoes.

Mae'r adnodd rhyngweithiol hwn yn crynhoi'r dystiolaeth o sut mae darllen o fudd i blant. Gallwch glicio drwodd i weld y prif ganfyddiadau neu ddadansoddiad a thystiolaeth manylach.

Manteision darllen

Plant sy'n darllen

**Yn fwy tebygol o
oresgyn anfantais
sy'n cael ei
hachosi gan
anghydraddoldebau**

**Yn fwy tebygol o
fod yn hapusach
ac iachach a phrofi
gwell lles meddyliol
a hunan-barch**

**Yn fwy tebygol
o wneud yn well
yn yr ysgol a
gwneud mwy o
gynnydd ar draws
y cwricwlwm**

**Yn fwy tebygol o
ddatblygu empathi
a chreadigrwydd**

Plant sy'n darllen

**Yn fwy tebygol o
oresgyn anfantais
sy'n cael ei
hachosi gan
anghydraddoldebau**

Byddan nhw'n profi gwell symudedd addysgol a symudedd cymdeithasol

Mae'r rhai sy'n cael eu magu mewn tlodi yn llai tebygol o aros mewn tlodi fel oedolion

Maen nhw'n fwy tebygol o oresgyn y rhwystrau y mae anfantais yn eu cyflwyno drwy gydol yr ysgol

**Tystiolaeth o astudiaethau
dethol ar y pwnc yma**

Darllen mwy

Mae plant sy'n darllen yn fwy tebygol o oresgyn anfantais sy'n cael ei hachosi gan anghydraddoldebau

Byddan nhw'n profi gwell symudedd addysgol a symudedd cymdeithasol

- Mae gan ddarllen er pleser y pŵer i helpu i lliniaru anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol¹ fel incwm teuluol isel a chefn dir addysgol.

Mae'r rhai sy'n cael eu magu mewn tlodi yn llai tebygol o aros mewn tlodi fel oedolion

- Mae gan blentyn sy'n tyfu i fyny mewn tlodi ac sydd â rhywun yn darllen iddyn nhw yn bump oed obaith sylweddol uwch o lwyddiant economaidd yn eu 30au na'u cyfoedion sydd heb rywun yn darllen iddyn nhw.²

Deunydd Cyfeirio >

Mae plant sy'n darllen yn fwy tebygol o oresgyn anfantais sy'n cael ei hachosi gan anghydraddoldebau

Maen nhw'n fwy tebygol o oresgyn y rhwystrau y mae anfantais yn eu cyflwyno drwy gydol yr ysgol

- Mae darllen ar y cyd yn cael effaith unigryw a thrawsnewidiol ar gyrhaeddiad ysgol.³ Mae darllen ar y cyd gartref yn cael mwy o ddylanwad ar berfformiad academaidd plant na goruchwyliaeth rhieni, rheolaeth dros waith cartref neu bresenoldeb mewn gweithgareddau ysgol.⁴
- Mae plant dan anfantais sy'n cyflawni ar lefel uchel ar ddiwedd yr ysgol gynradd ddwywaith yn fwy tebygol o fod wedi bod â rhywun yn darllen iddyn nhw gartref yn eu blynyddoedd cynnar o gymharu â'u cyfoedion.⁵

Mae plentyn sy'n ddarllenwr brwd yn rhoi cyfleoedd dysgu hunan-gynhyrchiol i'w hun a all fod yn gyfwerth â sawl blwyddyn o addysg.⁶

Mae effaith darllen er pleser bedair gwaith yn fwy pwerus o ran cynnydd mewn geirfa, mathemateg a sillafu yn 16 oed, nag addysg rhieni neu statws economaidd-gymdeithasol rhieni.⁷

Mae plant difreintiedig 11-14 oed sy'n darllen yn eu hamser eu hunain ac yn cymryd rhan mewn gweithgareddau cyfoethogi gartref yn fwy tebygol o gyflawni tri chymhwyster Safon Uwch neu fwy, o gymharu â'r rhai nad ydyn nhw'n ymwneud â'r gweithgareddau hyn.⁸

Plant sy'n darllen

Yn fwy tebygol o fod yn hapusach ac iachach a phrofi gwell lles meddyliol a hunan-barch

Maen nhw'n teimlo'n fwy diogel ac yn datblygu cysylltiadau dwfn â rhieni a gofalwyr

Maen nhw'n cael gwell cwsg ac yn byw bywydau iachach

Mae ganddyn nhw sylfaen well ar gyfer datblygiad cymdeithasol-emosiynol iach

Mae ganddyn nhw well lles meddyliol a hunan-barch

Tystiolaeth o astudiaethau dethol ar y pwnc yma

Darllen mwy >

Mae plant sy'n darllen yn fwy tebygol o fod yn hapusach ac iachach a phrofi gwell Iles meddyliol a hunan-barch

Maen nhw'n teimlo'n fwy diogel ac yn datblygu cysylltiadau dwfn â rhieni a gofalwyr

- Mae darllen ar y cyd yn eu blynnyddoedd cynnar yn helpu plentyn i ddatblygu ymlyniad (pa mor ddiogel ac ymddiriedus y maen nhw'n teimlo yng nghwmni eu rhiant neu ofalwr). Mae ymlyniad yn hanfodol i hapusrwydd plentyn, eu cymhwysedd cymdeithasol, a'u gallu i ffurfio cysylltiadau ystyrlon yn y dyfodol.⁹
- Mae darllen ar y cyd yn creu cyfleoedd ar gyfer sylw ar y cyd ac agosatrwydd emosiynol rhwng plentyn a'u rhiant neu ofalwr. Mae bod y rhiant neu ofalwr ar gael¹⁰ yn ystod amser darllen ar y cyd yn cyfrannu at eu hymdeimlad o ddiogelwch.¹¹

Mae plant sydd ag ymlyniadau cadarn yn fwy tebygol o ddangos brwdfrydedd a sylw wrth ddarllen ar y cyd, sy'n cymell eu rhiant/gofalwr i ddarllen gyda nhw'n amlach ac yn atgyfnerthu eu cyfle i deimlo'n ddiogel a'u bod yn cael eu hamddiffyn.¹²

Yr agweddau emosiynol ar ddarllen ar y cyd (cwtsio, gwenu, canu, a chwerthin) sy'n rhoi hwb i weithgareddau ymennydd plentyn sydd eu hangen i feithrin ymlyniad cadarn, nid sgiliau darllen y rhiant neu ofalwr.¹³

Deunydd Cyfeirio >

Mae plant sy'n darllen yn fwy tebygol o fod yn hapusach ac iachach a phrofi gwell lles meddyliol a hunan-barch

Maen nhw'n cael gwell cwsg ac yn byw bywydau iachach

- Mae plant 3-5 oed sydd â rhywun yn darllen iddyn nhw amser gwely yn cysgu'n hirach.¹⁴ Mae cwsg yn chwarae rhan hanfodol yn natblygiad plant, gan effeithio ar eu twf¹⁵, sgiliau echddygol¹⁶, sylw, rheolaeth ymddygiad, cof, hwyliau, a gwytnwch.¹⁷
- Mae gan blant 11-14 oed sy'n darllen er pleser ffyrdd iachach o fyw. Maen nhw'n llai tebygol o roi cynnig ar sigaréts neu alcohol ac maen nhw'n bwyta mwy o ffrwythau, waeth beth fo'u cefndir teuluol.¹⁸

Mae ganddyn nhw sylfaen well ar gyfer datblygiad cymdeithasol-emosiynol iach

- Mae darllen yn arwain at wella sgiliau cymdeithasol a sylw plant, a llai o ymddygiadau negyddol.¹⁹

■ Mae darllen ar y cyd yn cynyddu cynhesrwydd rhieni ac yn lleihau straen ar rieni²⁰, gan eu galluogi i gynnig y rhyngweithio sensitif a meithringar sydd eu hangen ar eu babanod i ffynnu.^{21, 22}

Mae ganddyn nhw well lles meddyliol a hunan-barch

- Drwy ddarparu dihangfa a chyfle i ymlacio, gall darllen fod yn ffactor amddiffynnol yn erbyn yr adfyd y mae rhai plant yn ei wynebu.²³
- Mae gan blant sy'n darllen er pleser yn rheolaidd well hunan-barch a lefelau is o broblemau emosiynol (fel gorfywiogrwydd a diffyg sylw) na'r rhai nad ydyn nhw'n gwneud hynny.²⁴
- Mae gan blant sy'n darllen lefelau uwch o les meddyliol a hapusrwydd.²⁵

Plant sy'n darllen

Mae ganddyn nhw well datblygiad ymennydd, sylw a gallu gwybyddol

Mae ganddyn nhw well datblygiad iaith a sgiliau llythrennedd

Mae ganddyn nhw well gwybodaeth am y byd ac maen nhw'n fwy parod i ddysgu

Maen nhw'n gwneud cynnydd ar draws y cwricwlwm

**Yn fwy tebygol
o wneud yn well
yn yr ysgol a
gwneud mwy o
gynydd ar draws
y cwricwlwm**

Tystiolaeth o astudiaethau
dethol ar y pwnc yma

Darllen mwy >

Mae plant sy'n darllen yn fwy tebygol o wneud yn well yn yr ysgol a gwneud mwy o gynnydd ar draws y cwricwlwm

Mae ganddyn nhw well datblygiad ymennydd, sylw a gallu gwybyddol

- Mae ymennydd plentyn yn tyfu fwyaf yn eu pum mlynedd gyntaf, pan fydd eu hymennydd yn fwyaf ymatebol i'w hamgylchedd.²⁶ Mae ysgogiad o ddarllen llyfrau, chwarae, siarad, a chanu gyda rhiant/gofalwr yn cyflawni swyddogaeth niwrolegol bwysig, gan wella twf gwybyddol, corfforol, cymdeithasol ac emosiynol.²⁷
- Mae darllen ar y cyd ymhlið plant o gefndiroedd incwm isel yn gwella gweithrediad iach yr ymennydd mewn iaith, sylw, cof, hunanreolaeth ac addasu.²⁸
- Mae darllen yn cael effaith gadarnhaol hirdymor ar ddatblygiad yr ymennydd. Gall amgylchedd dysgu cyfoethog yn eu blynyddoedd cynnar gael effaith ar blentyn bedwar degawd yn ddiweddarach.²⁹

Mae ganddyn nhw well gwybodaeth am y byd ac maen nhw'n fwy parod i ddysgu

- Mae gan blant sy'n dechrau darllen yn gynnar ac sy'n parhau i ddarllen drwy gydol eu plentyndod fwy o wybodaeth gyffredinol. Mae darllen yn helpu i hybu a chynnal taith ddysgu barhaus plentyn.³⁰
- Mae darllen yn gwella cyrhaeddiad addysgol. Drwy fwydo i mewn i ddatblygiad sgiliau gwybyddol, datblygu ffurfiâu o resymu, cysyniadau cymhleth a chyfoeth dychmygus, mae darllen yn cynorthwyo plant i ddatblygu eu sgiliau datrys problemau a'u galluoedd deallusol.³¹

Deunydd Cyfeirio >

Mae plant sy'n darllen yn fwy tebygol o wneud yn well yn yr ysgol a gwneud mwy o gynnydd ar draws y cwricwlwm

Mae ganddyn nhw well datblygiad iaith a sgiliau llythrennedd

- Mae darllen ar y cyd yn rhoi cyfleoedd heb eu hail i blentyn ryngweithio ar lafar gyda'u rhiant neu ofalwr. Ni all hyn gael ei wneud gan weithgareddau eraill fel chwarae gyda theganau, amser bwyd neu gelf a chrefft.³²
- Mae darllen ar y cyd yn rhoi cyfle i blant ddod i gyswilt â geirfa gyfoethog a newydd mewn cyd-destunau ystyrlon.³³
- Mae darllen ar y cyd yn helpu plant i ddysgu geiriau. Gan fod y ffocws yn gyfan gwbl ar y stori, nid oes rhaid i'r plant ganfod geiriau newydd o'r ffrwd o weithgareddau parhaus fel y bydden nhw wrth chwarae'n rhydd.³⁴
- Mae manteision mawr i ddarllen ar y cyd ar gyfer canlyniadau iaith a llythrennedd plentyn wrth ddechrau yn yr ysgol a thrwy gydol yr ysgol. Mae'r rhain yn cynnwys maint geirfa, sgiliau iaith lafar, ymwybyddiaeth o brint, adnabod geiriau a sgiliau deall. Y canfyddiad yw bod y manteision hyn yn aml yn annibynnol ar gefndir teuluol.³⁵

Mae effaith darllen ar y cyd ar lythrennedd yn unigryw. Ymhliith gweithgareddau dysgu gartref fel cymorth rhieni wrth ddarllen ac ysgrifennu, chwarae cerddoriaeth neu ddysgu'r wyddor, dim ond darllen ar y cyd sy'n cael dylanwad cadarnhaol ar asesiad llythrennedd ar ddiwedd Dosbarth Derbyn.³⁶

Mae effaith darllen ar y cyd ar lythrennedd yn hirdymor. Mae plant sydd â rhywun yn darllen iddyn nhw'n aml yn bump oed dros hanner blwyddyn ysgol ar y blaen o ran perfformiad darllen yn 15 oed, o gymharu â rhai sydd â rhywun yn darllen iddyn nhw'n anaml neu rai sydd heb rhywun yn darllen iddyn nhw o gwbl.³⁷

Maen nhw'n gwneud cynnydd ar draws y cwricwlwm

- Mae darllen er pleser yn datglo llwyddiant academaidd ar draws y cwricwlwm. Mae plentyn sydd â rhywun yn darllen iddyn nhw'n 1-2 oed yn sgorio'n uwch mewn sgiliau darllen, sillafu, gramadeg a rhifedd yn 8-11 oed.³⁸
- Mae darllen er pleser yn 10 ac 16 oed yn cael effaith sylweddol ar sgorau gwybyddol plentyn mewn geirfa, sillafu, a mathemateg yn 16 oed.³⁹

Plant sy'n darllen

Mae ganddyn nhw
fwy o empathi

Maen nhw'n
fwy creadigol a
dychmygus

Tystiolaeth o astudiaethau
dethol ar y pwnc yma

Darllen mwy >

**Yn fwy tebygol o
ddatblygu empathi
a chreadigrwydd**

Mae plant sy'n darllen yn fwy tebygol o ddatblygu empathi a chreadigrwydd

Mae ganddyn nhw fwy o empathi

- Mae empathi yn cyfeirio at y gallu i werthfawrogi, teimlo, deall a pharchu profiadau pobl eraill. Gall storïau gynnig 'drych' realistig a dilys i blant o'u bywydau a'u profiadau eu hunain a 'ffenestr' i weld profiadau pobl eraill.⁴⁰
- Pan fydd plant yn ymwneud yn emosiynol â stori, maen nhw'n teimlo'n gysylltiedig â'r profiad dynol ehangach ac yn gweld eu bywydau'n rhan o'r profiad hwnnw.⁴¹ Gall hyn fod yn drawsnewidiol o ran datblygu eu hempathi.⁴²
- Mae gan blant sy'n darllen llyfrau sy'n cynnig cyfleoedd i uniaethu â'r cymeriadau lefelau uwch o empathi, yn enwedig tuag at grwpiau sydd wedi'u stigmateiddio.⁴³

Maen nhw'n fwy creadigol a dychmygus

- Mae ymwneud â storïau yn meithrin y meddylfryd a'r sgiliau sy'n sylfaenol i greadigrwydd plentyn drwy gydol eu plentyndod. Mae storïau sydd ag elfennau dychmygus a hudolus yn galluogi meddyliau plant i godi uwchlaw eu cyd-destun uniongyrchol, gan eu rhyddhau o ffordd sefydlog o feddwl.⁴⁴
- Drwy ffurfio ac ailffurfio eu disgwyliadau o'r hyn a allai ddigwydd mewn stori yn gyson, mae darllenwyr ifanc yn ymarfer hyblygrwydd meddyliol, bod yn agored i sefyllfaoedd a dehongliadau newydd, a datrys problemau.⁴⁵
- Gall stori hefyd ysgogi dramateiddio, gan agor dychymyg plant i roi ffurf neu lais iddi, neu gyfle i'w hactio.⁴⁶
- Mae plant sydd â rhywun yn darllen iddyn nhw'n dair oed yn gwneud mwy o gynnydd mewn datblygiad creadigol ar ddiwedd Dosbarth Derbyn na'r rhai nad oes â rhywun yn darllen iddyn nhw.⁴⁷

Rydym yn defnyddio ystod eang o ymchwil ac astudiaethau allanol i lywio ein dadansoddiad o fanteision darllen

1. Krishnan, S., & Johnson, M. H. (2014). A review of behavioural and brain development in the early years: the “toolkit” for later book-related skills.
 2. Blanden, J. (2006). ‘Bucking the trend’: what enables those who are disadvantaged in childhood to succeed later in life?. Corporate Document Services.
 3. Tamis-LeMonda, C. S., Luo, R., McFadden, K. E., Bandel, E. T., & Vallotton, C. (2019). Early home learning environment predicts children’s 5th grade academic skills. *Applied Developmental Science*, 23(2), 153-169.
 4. Castro, M., Expósito-Casas, E., López-Martín, E., Lizasoain, L., Navarro-Asencio, E., & Gaviria, J. L. (2015). Parental involvement on student academic achievement: A meta-analysis. *Educational research review*, 14, 33-46.
 5. Sammons, P. M., Toth, K., & Sylva, K. (2015). Subject to Background: What promotes better achievement by bright but disadvantaged students?
 6. Guthrie, J. T., Wigfield, A., & VonSecker, C. (2000). Effects of integrated instruction on motivation and strategy use in reading. *Journal of educational psychology*, 92(2), 331.
 7. Sullivan, A., & Brown, M. (2013). Social inequalities in cognitive scores at age 16: The role of reading. *CLS Working Papers*, 2013(13/10).
 8. Sammons, P. M., Toth, K., & Sylva, K. (2015). Subject to Background: What promotes better achievement by bright but disadvantaged students?
 9. Groh, A. M., Fearon, R. P., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Steele, R. D., & Roisman, G. I. (2014). The significance of attachment security for children’s social competence with peers: A meta-analytic study. *Attachment & human development*, 16(2), 103-136.
 10. O’Farrelly, C., Doyle, O., Victory, G., & Palamaro-Munsell, E. (2018). Shared reading in infancy and later development: Evidence from an early intervention. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 54, 69-83.
- Chacko, A., Fabiano, G. A., Doctoroff, G. L., & Fortson, B. (2018). Engaging fathers in effective parenting for preschool children using shared book reading: A randomized controlled trial. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 47(1), 79-93.
- Murray, L., De Pascalis, L., Tomlinson, M., Vally, Z., Dadomo, H., MacLachlan, B., ... & Cooper, P. J. (2016). Randomized controlled trial of a book-sharing intervention in a deprived South African community: Effects on carer-infant interactions, and their relation to infant cognitive and socioemotional outcome. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(12), 1370-1379.
- Betawi, I. A. (2015). What effect does story time have on toddlers’ social and emotional skills. *Early Child Development and Care*, 185(4), 594-600.

Rydym yn defnyddio ystod eang o ymchwil ac astudiaethau allanol i lywio ein dadansoddiad o fanteision darllen

- 11.** Hale, L., Berger, L. M., LeBourgeois, M. K., & Brooks-Gunn, J. (2011). A longitudinal study of preschoolers' language-based bedtime routines, sleep duration, and well-being. *Journal of Family Psychology*, 25(3), 423.
- 12.** Karrass, J., VanDeventer, M. C., & Braungart-Rieker, J. M. (2003). Predicting shared parent-child book reading in infancy. *Journal of Family Psychology*, 17(1), 134.
- Frosch, C. A., Cox, M. J., & Goldman, B. D. (2001). Infant-parent attachment and parental and child behavior during parent-toddler storybook interaction. *Merrill-Palmer Quarterly* (1982-), 445-474.
- Bus, A. G. (2001). Parent-child book reading through the lens of attachment theory. In *Literacy and motivation* (pp. 43-57). Routledge.
- Bus, A. G., & van IJzendoorn, M. H. (1997). Affective dimension of mother-infant picturebook reading. *Journal of School Psychology*, 35(1), 47-60.
- Bus, A. G., & Van IJzendoorn, M. H. (1992). Patterns of attachment in frequently and infrequently reading mother-child dyads. *The Journal of genetic psychology*, 153(4), 395-403.
- 13.** Perry, R. (2013). *Teaching practice for early childhood: A guide for students*. Routledge.
- 14.** Jones, C. H., & Ball, H. (2014). Exploring socioeconomic differences in bedtime behaviours and sleep duration in English preschool children. *Infant and child development*, 23(5), 518-531.
- Hale, L., Berger, L. M., LeBourgeois, M. K., & Brooks-Gunn, J. (2011). A longitudinal study of preschoolers' language-based bedtime routines, sleep duration, and well-being. *Journal of Family Psychology*, 25(3), 423.
- 15.** Zhou, Z., Morgan, I. G., Chen, Q., Jin, L., He, M., & Congdon, N. (2015). Disordered sleep and myopia risk among Chinese children. *PLoS one*, 10(3), e0121796.
- 16.** Desrochers, P. C., Kurdziel, L. B., & Spencer, R. (2016). Delayed benefit of naps on motor learning in preschool children. *Experimental brain research*, 234(3), 763-772.
- 17.** Waldon, J., Vriend, J., Davidson, F., & Corkum, P. (2018). Sleep and attention in children with ADHD and typically developing peers. *Journal of attention disorders*, 22(10), 933-941.
- Hairston, I. S., Conroy, D. A., Heitzeg, M. M., Akbar, N. Z., Brower, K. J., & Zucker, R. A. (2016). Sleep mediates the link between resiliency and behavioural problems in children at high and low risk for alcoholism. *Journal of sleep research*, 25(3), 341-349.
- Mindell, J. A., & Williamson, A. A. (2018). Benefits of a bedtime routine in young children: Sleep, development, and beyond. *Sleep medicine reviews*, 40, 93-108.
- Cremone, A., Kurdziel, L. B., Fraticelli-Torres, A., McDermott, J. M., & Spencer, R. M. (2017). Napping reduces emotional attention bias during early childhood. *Developmental science*, 20(4), e12411.
- Maasalo, K., Fontell, T., Wessman, J., & Aronen, E. T. (2016). Sleep and behavioural problems associate with low mood in Finnish children aged 4-12 years: an epidemiological study. *Child and adolescent psychiatry and mental health*, 10(1), 1-8.

Rydym yn defnyddio ystod eang o ymchwil ac astudiaethau allanol i lywio ein dadansoddiad o fanteision darllen

Kurdziel, L., Duclos, K., & Spencer, R. M. (2013). Sleep spindles in midday naps enhance learning in preschool children. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 110(43), 17267-17272.

Dewald, J. F., Meijer, A. M., Oort, F. J., Kerkhof, G. A., & Bögels, S. M. (2010). The influence of sleep quality, sleep duration and sleepiness on school performance in children and adolescents: A meta-analytic review. *Sleep medicine reviews*, 14(3), 179-189.

18. Mak, H. W. and Fancourt, D. (2020). Reading for pleasure in childhood and adolescent healthy behaviours: Longitudinal associations using the Millennium Cohort Study. *Preventive Medicine*, 130.

19. Wong, T. K., Konishi, C., & Kong, X. (2022). A longitudinal perspective on frequency of parent-child activities and social-emotional development. *Early Child Development and Care*, 192(3), 458-469.

Schapira, R., & Aram, D. (2020). Shared book reading at home and preschoolers' socio-emotional competence. *Early Education and Development*, 31(6), 819-837.

Rose, E., Lehrl, S., Ebert, S., & Weinert, S. (2018). Long-term relations between children's language, the home literacy environment, and socioemotional development from ages 3 to 8. *Early Education and Development*, 29(3), 342-356.

Xie, Q. W., Chan, C. H., Ji, Q., & Chan, C. L. (2018). Psychosocial effects of parent-child book reading interventions: a meta-analysis. *Pediatrics*, 141(4).

Murray, L., De Pascalis, L., Tomlinson, M., Vally, Z., Dadomo, H., MacLachlan, B., ... & Cooper, P. J. (2016). Randomized controlled trial of a book-sharing intervention in a deprived South African community: Effects on carer-infant interactions, and their relation to infant cognitive and socioemotional outcome. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(12), 1370-1379.

Montgomery, P., & Maunders, K. (2015). The effectiveness of creative bibliotherapy for internalizing, externalizing, and prosocial behaviors in children: A systematic review. *Children and youth services review*, 55, 37-47.

Baker, C. E. (2013). Fathers' and mothers' home literacy involvement and children's cognitive and social emotional development: Implications for family literacy programs. *Applied developmental science*, 17(4), 184-197.

Farver, J. A. M., Xu, Y., Eppe, S., & Lonigan, C. J. (2006). Home environments and young Latino children's school readiness. *Early Childhood Research Quarterly*, 21(2), 196-212.

20. Canfield, C. F., Miller, E. B., Shaw, D. S., Morris, P., Alonso, A., & Mendelsohn, A. L. (2020). Beyond language: Impacts of shared reading on parenting stress and early parent-child relational health. *Developmental psychology*, 56(7), 1305.

21. Blair, C., & Raver, C. C. (2016). Poverty, stress, and brain development: New directions for prevention and intervention. *Academic pediatrics*, 16(3), S30-S36.

Rydym yn defnyddio ystod eang o ymchwil ac astudiaethau allanol i lywio ein dadansoddiad o fanteision darllen

- 22.** Martin, K. J., Beck, A. F., Xu, Y., Szumlas, G. A., Hutton, J. S., Crosh, C. C., & Copeland, K. A. (2022). Shared Reading and Risk of Social-Emotional Problems. *Pediatrics*, 149(1).
- 23.** NHS Digital. (2021, September 30). Mental Health of Children and Young People in England 2021 - Wave 2 Follow up to the 2017 Survey. NHS Digital. <https://digital.nhs.uk/data-and-information/publications/statistical/mental-health-of-children-and-young-people-in-england/2021-follow-up-to-the-2017-survey>
- 24.** Mak, H. W., & Fancourt, D. (2020). Longitudinal associations between reading for pleasure and child maladjustment: Results from a propensity score matching analysis. *Social Science & Medicine*, 253, 112971.
- Mak, H. W., & Fancourt, D. (2019). Longitudinal associations between ability in arts activities, behavioural difficulties and self-esteem: analyses from the 1970 British Cohort Study. *Scientific reports*, 9(1), 1-7.
- 25.** Clark, C. and Teravainen-Goff, A. (2018). Mental wellbeing, reading and writing: How children and young people's mental wellbeing is related to their reading and writing experiences. National Literacy Trust research report.
- 26.** Tooley, U. A., Bassett, D. S., & Mackey, A. P. (2021). Environmental influences on the pace of brain development. *Nature Reviews Neuroscience*, 22(6), 372-384.
- Miguel, P. M., Pereira, L. O., Silveira, P. P., & Meaney, M. J. (2019). Early environmental influences on the development of children's brain structure and function. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 61(10), 1127-1133.
- Hutton, J. S., Horowitz-Kraus, T., Mendelsohn, A. L., DeWitt, T., Holland, S. K., & C-Mind Authorship Consortium. (2015). Home reading environment and brain activation in preschool children listening to stories. *Pediatrics*, 136(3), 466-478.
- Huttenlocher, P. R. (2009). Neural plasticity: The effects of environment on the development of the cerebral cortex. Harvard University Press.
- 27.** UNICEF (2021). Addressing the gaps: Key results from the multiple indicator cluster survey Thailand 2019. UNICEF Office for Thailand.
- 28.** Hutton, J. S., Phelan, K., Horowitz-Kraus, T., Dudley, J., Altaye, M., DeWitt, T., & Holland, S. K. (2017). Shared reading quality and brain activation during story listening in preschool-age children. *The Journal of pediatrics*, 191, 204-211.
- Hutton, J. S., Horowitz-Kraus, T., Mendelsohn, A. L., DeWitt, T., Holland, S. K., & C-Mind Authorship Consortium. (2015). Home reading environment and brain activation in preschool children listening to stories. *Pediatrics*, 136(3), 466-478.
- 29.** Martha J. Farah, Saul Sternberg, Thomas A. Nichols, Jeffrey T. Duda, Terry Lohrenz, Yi Luo, Libbie Sonnier, Sharon L. Ramey, Read Montague, Craig T. Ramey; Randomized Manipulation of Early Cognitive Experience Impacts Adult Brain Structure. *J Cogn Neurosci* 2021; 33 (6): 1197-1209. doi: https://doi.org/10.1162/jocn_a_01709

Rydym yn defnyddio ystod eang o ymchwil ac astudiaethau allanol i lywio ein dadansoddiad o fanteision darllen

30. Neuman, S. B., & Celano, D. C. (2012). Worlds Apart: One City, Two Libraries, and Ten Years of Watching Inequality Grow. *American Educator*, 36(3), 13.

31. Ritchie, S. J., Bates, T. C., & Plomin, R. (2015). Does learning to read improve intelligence? A longitudinal multivariate analysis in identical twins from age 7 to 16. *Child development*, 86(1), 23-36.

Sullivan, A., & Brown, M. (2015). Reading for pleasure and progress in vocabulary and mathematics. *British Educational Research Journal*, 41(6), 971-991.

Evans, M. D., Kelley, J., Sikora, J., & Treiman, D. J. (2010). Family scholarly culture and educational success: Books and schooling in 27 nations. *Research in social stratification and mobility*, 28(2), 171-197.

32. Gilkerson, J., Richards, J. A., & Topping, K. J. (2017). The impact of book reading in the early years on parent-child language interaction. *Journal of Early Childhood Literacy*, 17(1), 92-110.

Sosa, A. V. (2016). Association of the type of toy used during play with the quantity and quality of parent-infant communication. *JAMA pediatrics*, 170(2), 132-137.

Gros-Louis, J., West, M. J., & King, A. P. (2016). The influence of interactive context on prelinguistic vocalizations and maternal responses. *Language Learning and Development*, 12(3), 280-294.

Davie, J., & Kemp, C. (2002). A comparison of the expressive language opportunities provided by shared book reading and facilitated play for young children with mild to moderate intellectual disabilities. *Educational Psychology*, 22(4), 445-460.

Munn, P., & Schaffer, H. R. (1993). Literacy and numeracy events in social interactive contexts. *International Journal of Early Years Education*, 1(3), 61-80.

Hoff-Ginsberg, E. (1991). Mother-child conversation in different social classes and communicative settings. *Child development*, 62(4), 782-796.

Sorsby, A. J., & Martlew, M. (1991). Representational demands in mothers' talk to preschool children in two contexts: Picture book reading and a modelling task. *Journal of child language*, 18(2), 373-395.

33. Hagen, Å. M. (2018). Improving the odds: Identifying language activities that support the language development of preschoolers with poorer vocabulary skills. *Scandinavian journal of educational research*, 62(5), 649-663.

34. Fletcher, K. L., & Reese, E. (2005). Picture book reading with young children: A conceptual framework. *Developmental review*, 25(1), 64-103.

Rydym yn defnyddio ystod eang o ymchwil ac astudiaethau allanol i lywio ein dadansoddiad o fanteision darllen

35. Leech, K. A., McNally, S., Daly, M., & Corriveau, K. H. (2022). Unique effects of book-reading at 9-months on vocabulary development at 36-months: Insights from a nationally representative sample of Irish families. *Early Childhood Research Quarterly*, 58, 242-253.

Suggate, S. P., Lenhart, J., Vaahtoranta, E., & Lenhard, W. (2021). Interactive elaborative storytelling fosters vocabulary in pre-schoolers compared to repeated-reading and phonemic awareness interventions. *Cognitive Development*, 57, 100996.

Niklas, F., Wirth, A., Guffler, S., Drescher, N., & Ehmig, S. C. (2020). The home literacy environment as a mediator between parental attitudes toward shared reading and children's linguistic competencies. *Frontiers in Psychology*, 11, 1628.

Silinskas, G., Sénéchal, M., Torppa, M., & Lerkkanen, M. K. (2020). Home literacy activities and children's reading skills, independent reading, and interest in literacy activities from kindergarten to grade 2. *Frontiers in psychology*, 11, 1508.

Zivan, M., & Horowitz-Kraus, T. (2020). Parent-child joint reading is related to an increased fixation time on print during storytelling among preschool children. *Brain and Cognition*, 143, 105596.

Dowdall, N., Melendez-Torres, G. J., Murray, L., Gardner, F., Hartford, L., & Cooper, P. J. (2020). Shared picture book reading interventions for child language development: A systematic review and meta-analysis. *Child development*, 91(2), e383-e399.

Boyle, S. A., McNaughton, D., & Chapin, S. E. (2019). Effects of shared reading on the early language and literacy skills of children with autism spectrum disorders: A systematic review. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 34(4), 205-214.

Brown, M. I., Westerveld, M. F., Trembath, D., & Gillon, G. T. (2018). Promoting language and social communication development in babies through an early storybook reading intervention. *International journal of speech-language pathology*, 20(3), 337-349.

Brown, L. T., Mohr, K. A., Wilcox, B. R., & Barrett, T. S. (2018). The effects of dyad reading and text difficulty on third-graders' reading achievement. *The Journal of Educational Research*, 111(5), 541-553.

Farrant, B. M., & Zubrick, S. R. (2013). Parent-child book reading across early childhood and child vocabulary in the early school years: Findings from the Longitudinal Study of Australian Children. *First Language*, 33(3), 280-293.

Mol, S. E., & Bus, A. G. (2011). To read or not to read: a meta-analysis of print exposure from infancy to early adulthood. *Psychological bulletin*, 137(2), 267.

Kloosterman, R., Notten, N., Tolsma, J., & Kraaykamp, G. (2011). The effects of parental reading socialization and early school involvement on children's academic performance: A panel study of primary school pupils in the Netherlands. *European Sociological Review*, 27(3), 291-306.

Hood, M., Conlon, E., & Andrews, G. (2008). Preschool home literacy practices and children's literacy development: A longitudinal analysis. *Journal of Educational Psychology*, 100(2), 252.

Rydym yn defnyddio ystod eang o ymchwil ac astudiaethau allanol i lywio ein dadansoddiad o fanteision darllen

Bracken, S. S., & Fischel, J. E. (2008). Family reading behavior and early literacy skills in preschool children from low-income backgrounds. *Early Education and Development*, 19(1), 45-67.

Weisleder, A., Cates, C. B., Harding, J. F., Johnson, S. B., Canfield, C. F., Seery, A. M., ... & Mendelsohn, A. L. (2019). Links between shared reading and play, parent psychosocial functioning, and child behavior: evidence from a randomized controlled trial. *The Journal of pediatrics*, 213, 187-195.

36. Hartas, D. (2011). Families' social backgrounds matter: Socio-economic factors, home learning and young children's language, literacy and social outcomes. *British Educational Research Journal*, 37(6), 893-914.

37. OECD. (2011). What Can Parents Do to Help Their Children Succeed in School? www.oecd-ilibrary.org. <https://doi.org/10.1787/5k9h362jdgnq-en>

38. Brown, M. I., Wang, C., & McLeod, S. (2022). Reading with 1-2 year olds impacts academic achievement at 8-11 years. *Early Childhood Research Quarterly*, 58, 198-207.

39. Sullivan, A. and Brown, M. (2013) Social inequalities in cognitive scores at age 16: The role of reading. *CLS Working Paper 2013/10*. London: Centre for Longitudinal Studies.

40. Bishop, R. S. (1990, March). Windows and mirrors: Children's books and parallel cultures. In California State University reading conference: 14th annual conference proceedings (pp. 3-12).

41. Bal, P. M., & Veltkamp, M. (2013). How does fiction reading influence empathy? An experimental investigation on the role of emotional transportation. *PloS one*, 8(1), e55341.

42. Gonçalves, L. L., Voos, M. C., Almeida, M. H. M. D., & Caromano, F. A. (2017). Massage and storytelling reduce aggression and improve academic performance in children attending elementary school. *Occupational therapy international*, 2017.

Shechtman, Z. (2017). Group intervention with aggressive children and youth through bibliotherapy. *International Journal of Group Psychotherapy*, 67(1), 47-67.

Altmann, U., Bohrn, I. C., Lubrich, O., Menninghaus, W., & Jacobs, A. M. (2012). The power of emotional valence—from cognitive to affective processes in reading. *Frontiers in human neuroscience*, 6, 192.

43. Guarisco, 2017; Vezzali et al., 2015 Guarisco, M. S., Brooks, C., & Freeman, L. M. (2017). Reading books and reading minds: differential effects of *Wonder* and the crossover on empathy and theory of mind. *Study & Scrutiny: Research on Young Adult Literature*, 2(2), 24-54.

Vezzali, L., Stathi, S., Giovannini, D., Capozza, D., & Trifiletti, E. (2015). The greatest magic of Harry Potter: Reducing prejudice. *Journal of Applied Social Psychology*, 45(2), 105-121.

**Rydym yn defnyddio ystod eang o ymchwil ac astudiaethau
allanol i lywio ein dadansoddiad o fanteision darllen**

44. Nyhout, A., & O'Neill, D. K. (2013). Mothers' complex talk when sharing books with their toddlers: Book genre matters. *First Language*, 33(2), 115-131.

Pellegrini, A. D., & Galda, L. (1991). Longitudinal relations among preschoolers' symbolic play, metalinguistic verbs, and emergent literacy. *Play and early literacy development*, 47-67.

Cho, B. K., & Kim, J. (1999). The Improvement of Children's Creativity: Through Korean Picture Books. *Childhood Education*, 75(6), 337-341.

45. Sturm, B. (2013). Bibliocreativity: How books and stories develop creativity. *The Creative Imperative: School Librarians and Teachers Cultivating Curiosity Together: School Librarians and Teachers Cultivating Curiosity Together*, 203.

46. Mourão, S. J. (2016). Picturebooks in the primary EFL classroom. *Children's Literature in language Education journal (CLELEjournal)*, 4(1), 25-43.

Serrurier-Zucker, C., & Gobbé-Mévellec, E. (2014). Article 2-The Page IS The Stage: From Picturebooks to Drama with Young Learners.

Tolentino, E. P. (2007). " Why do you like this page so much?" Exploring the Potential of Talk during Preschool Reading Activities. *Language Arts*, 84(6), 519-528.

47. Hansen, K., & Joshi, H. (2008). Millennium Cohort Study Third Survey: a user's guide to initial findings. Centre for Longitudinal Studies, Institute of Education, University of London.

Yn BookTrust, ein cenhadaeth yw cael pob plentyn i ddarllen yn rheolaidd a thrwy ddewis ac rydym yn rhoi cymorth ychwanegol i'r plant mwyaf anghenus. Os hoffech wybod mwy am ein gwaith a sut rydym yn cynorthwyo plant a theuluoedd i ddatblygu eu harferion darllen, cysylltwch â ni.

booktrust.org.uk

Rhif elusen 313343

BookTrust, No. 1 Aire Street, Leeds, LS1 4PR

 020 7801 8800

 queries@booktrust.org.uk

